

GLASILO DRUŠTVA EKONOMISTOV MARIBOR

Društvo ekonomistov Maribor, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor, Slovenija

Foto: Dejan Romih

Uvodnik

Tretja številka Glasila
Društva ekonomistov
Maribor

Spoštovani!

Pred vami je tretja številka Glasila Društva ekonomistov Maribor (DEMB), v kateri so objavljeni štirje strokovni članki in zgodovina društva, ki letos praznuje 70. obletnico ustanovitve. (DEMB je bil ustanovljen 8. 6. 1951 v Mariboru.) Sočlanom društva iskreno čestitam.

Lep pozdrav

Pred. mag. Dejan Romih, urednik

1951–2021

70. obletnica delovanja Društva ekonomistov Maribor

ZGODOVINA DRUŠTVA EKONOMISTOV MARIBOR

Mag. Vlado Šauperl

Društvo ekonomistov Maribor, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor

Dopolnil: prof. dr. Žan Jan Oplotnik, predsednik društva, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Razlagova u. 14, 2000 Maribor, Društvo ekonomistov Maribor, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor, zan.oplotnik@um.si, zan.oplotnik@demb.si

Pisalo se je leto 1951. Spomini na težke čase okupacije in žrtve zadnje vojne so bili še kako živi, a nekaj zanesenjakov, predvsem pa ekonomistov in gospodarstvenikov, se je že oziralo v prihodnost. Materialno gledano so bili ti časi popolnoma drugačni, kot jih poznamo danes, vendar je želja po druženju, predvsem pa ustvarjanju, bila tista, ki jih je vodila naprej. Z malo grenkobe bi se lahko strinjali, da je (žal) danes situacija ravno nasprotna. Materializem je prežehl vse pore družbe in družbenega življenja, materialnih stvari je v izobilju, manjka pa nam več druženja in ustvarjanja željnih posameznikov, ki bi tlakovali pot društvu in društvenemu življenju za naslednjih sedemdeset let. Naj bo kakor že pač, društvo je še vedno tukaj in gotovo je eno izmed redkih, ki se lahko pohvali s tako dolgo tradicijo obstoja in ustvarjanja. Desetletja, ki so minevala od leta ustanovitve, so bila zelo različna. Nekatera polna aktivnosti in napredka, druga spet bolj tiha in skromna. Kakšno bo to, v katerega smo ravnokar vstopili, ne ve nihče, kljub temu pa je prav, da se za trenutek ustavimo in pogledamo, kaj se je v okviru društva in društvenih aktivnosti dogajalo od tistega prvega leta pa vse do danes. Zato dragi vsi, ki ste še z nami – prepustite se toku časa in preletite zapise o naši in svoji preteklosti. Tisti malo bolj oddaljeni in tisti, ki smo jo že (so)ustvarjali, ter vsi, ki smo del društva še danes.

Glede na povedano smo vam v nadaljevanju pripravili kratek kronološki pregled društvenega življenja, dogodkov in prelomnic, ki vsaka na svoj način pokrivajo določen del zgodovine, vse do današnjih dni. **Pa začnimo ...**

Pisnih virov o delovanju društva je razmeroma veliko in zajemajo desetletna poročila o delu (žal ne vsa ohranjena niti vsa desetletja pokrita, pa vendarle), npr. Zbornik za obdobje 1951–61 (predsednik Danilo Požar), Zbornik za obdobje 1951–71 (predsednik Stane Božič) in Zbornik za obdobje 1951–81 (predsednica Mija Rasteiger). Poleg tega je mnogo virov ohranjenih v Pokrajinskem arhivu Maribor pod rubriko Društvo ekonomistov Maribor 1951–2000, kjer najdemo kar 18 škatel raznovrstnih besedil in listin, ki hranijo marsikatero podrobnost delovanja društva in časa, v katerem je ustvarjalo.

Vsebine zbornikov so večinoma sestavljene iz uvoda in društvene kronike, navedbe članstva, finančnega pregleda, pregleda sodelovanja z drugimi organizacijami ter pregleda posvetovanj in seminarjev ipd. V njih najdemo utrinke iz časa, ko se je ustanovil VEKŠ, današnja EPF, pa revija Naše gospodarstvo, veliko lepih spominov z mnogih strokovnih ekskurzij, podatke o organih društva in še bi lahko naštevati.

Gradivo v Pokrajinskem arhivu Maribor je še podrobnejše od vsebine zbornikov. Kar osemnajst škatel je mogoče najti o društvu skozi čas. Gradivo je zbrano po različnih tematikah, kot so npr. zapisniki občnih zborov, zaključni računi, bilance, dokumenti o registraciji, poročila organov, zapisniki o delu odborov in komisij, gradivo s posvetovanj, seminarjev in okroglih miz, publikacije in kasete s posvetovanj, evidenca članov, fotografije, zapisniki sekcij itn.

Društvena kronika:

- Društvo ekonomistov Slovenije je bilo ustanovljeno oktobra 1950, leta 1951 pa je nastalo več pododborov s skupaj 502 članoma. Ustanovni občni zbor pododbora v Mariboru je potekal 8. junija 1951, prisotnih pa je bilo 42 članov. Do konca leta 1961 je društvo štelo že 760 članov, med katerimi so bili člani razporejeni v več sekcij. Do leta 1958 je bilo formalno včlanjenih tudi 58 podjetij kot kolektivnih članov.
- V prvi dekadi obstoja je društvo v Mariboru zajemalo še društva v Murski Soboti, Slovenj Gradcu, Ljutomeru, Gornji Radgoni in Lendavi. Poročilo za obdobje 1984–1986 navaja, da je bilo skupno število članov 906.
- Sprva so bile organizirane sekcije: knjigovodska, bančna, ekonomska in komercialna ter sekcija za mednarodne ekonomske odnose, sekcija za organizacijo podjetij, sekcija za izredne študente podiplomske stopnje VEKŠ, sekcija za turizem in analitsko-raziskovalna sekcija. Z leti so sekcije ena za drugo žal usahnile.
- Avgusta 1952 je društvo dobilo v najem in stalno uporabo prostore bivše kavarne na Slomškovem trgu, nato pa je dobilo v posest lastne prostore na Cafovi ulici 7, kjer je delovalo vse od začetka leta 1962 pa do leta 2012, ko jih je odprodalo zaradi izgradnje Višje šole za gostinstvo in turizem Maribor. Od tedaj društvo deluje v prostorih Ekonomsko-poslovne fakultete, ki je bila ves čas pomemben partner društva.
- Predsedniki Društva so doslej bili Danilo Požar, Stane Božič, Mija Rasteiger, Rasto Ovin, Peter Glavič in Žan Jan Oplotnik, ki je tudi aktualni predsednik društva.
- Leta 2012 sta častna člana Društva postala Mija Rasteiger in Štefan Kajzer, kmalu pa se jima je pridružil še prof. dr. Peter Glavič, ki je v društvu aktiven še danes.
- Leta 2018 je Društvo dobilo svojo spletno stran in stopilo na pot digitalne nesmrtnosti in prepoznavnosti, ki sta postali skoraj nujnost današnjega časa.

Pregled dela:

- Društvene aktivnosti in dogodki so bili v prvih tridesetih letih neprimerno številčnejši in odmevnejši kot danes, kljub temu pa smo vsaj nekatere tradicionalne aktivnosti uspeli ohraniti brez prekinitve in vse kaže, da ne bomo odnehali. Skupno lahko v vsem obdobju naštejemo več kot 100 raznih dogodkov, kot so npr. posvetovanja, strokovna srečanja, izobraževanja, seminarji, ekskurzije, družabni dogodki ipd.
- Posebno odmevna so bila posvetovanja društva. Teh je bilo 39 in so sprva potekala v Portorožu, od leta 2006 pa v Mariboru. Zadnja štiri so zabeležena tudi na spletnih straneh in so se dotikala pomembnih in aktualnih tem, kot so npr. sanacija bančnega sistema in finančne krize, delovanje zdravstva in zdravstvenega sistema, pomen investicij in tujega kapitala za JV Slovenijo ter tema zadnjega posveta iz leta 2020, ki je zaradi epidemije potekal virtualno – robotizacija in trg dela.
- Poleg posvetov je bilo organiziranih kar 41 družabnih prireditev, kot so plesi, pustovanja, martinovanja, silvestrovanja, večeri ob diapozitivih in filmih ipd.
- Leta 1955 je začel izhajati mesečnik Naše gospodarstvo, ki je sprva bil štirinajstdnevnik.
- Mestni svet Maribora je aprila 1957 društvu naložil, da ustanovi višjo strokovno šolo. Tako je leta 1959 bila ustanovljena Višja komercialna šola v Mariboru, leta 1969 pa je bila preoblikovana v visoko šolo.

- Leta 2017 je Društvo podelilo tri nagrade študentom EPF za tematske projekte.
- Leta 2020 je Društvo posodobilo in dopolnilo pravila delovanja, s katerimi so se člani zavezali k družbeno odgovornemu ravnanju in usmerjanju dela svojih sredstev v projekte humanitarnega značaja. V tem okviru je društvo leta 2020 podprlo delovanje OŠ Gustava Šiliha, Rdečega križa in Centra za sluh in govor Maribor.

Družabno življenje v društvenih prostorih (nekaj dogodkov)

- Novembra 1952 je društvo organiziralo "Družabni večer z godbo in plesom", nato pa tudi štiri zaporedne t. i. pleske ekonomistov v Veliki kavarni.
- Od februarja 1962 se v novih prostorih na Cafovi ulici "tiho, dan za dnem, odvija društveno družabno življenje", ki vključuje tiho kramljanje, tu in tam kakšne ostrejšje debate, biljard ter partije kartanja, in sicer dnevno do 23. ure. Odvijajo se tudi redni plesi ekonomistov in silvestrovanja.
- Društvo je organiziralo tudi veliko jesenskih izletov po Sloveniji in v tujino, med zadnjimi sta bila izlet v Steirisches Vulkanland v Avstriji in izlet v Nordijski center Planica.
- V osemdesetih letih se je temeljito obnovilo klubske prostore, hkrati pa je bilo opaziti upadanje zanimanja za druženje.
- Tudi med letoma 2005 in 2007 so na plesih ekonomistov bili izbrani stanovski zaščitniki Merkurji.
- ...

Tako, dragi člani društva, njegovi simpatizerji ali naključni bralci. Navrgli smo vam nekaj sledi časa, ki jih je v teh desetletjih pustilo društveno življenje, predvsem pa njegovi člani in prijatelji. Zavedamo se, da nismo našli vseh. To tudi ni bil namen. Želeli pa smo vam ponuditi kratek sprehod skozi razvoj društva in morda s tem vzbuditi vašo radovednost za za podrobnejše raziskovanje preteklosti.

Pa SREČNO ... še na mnoga leta ...

Strokovni članek

OSNOVE ELEKTRONSKE POSLOVNE KORESPONDENCE V ANGLEŠKEM JEZIKU

Lekt. mag. Tosja Kobler Jovanovič

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor
tosja.jovanovic@um.si

Povzetek: V tem članku bom na kratko predstavila nekatera pisana in tudi nepisana pravila, ki se jih je treba držati in jih upoštevati pri posredovanju in prejemanju e-pošte. Želim predstaviti določene elemente te komunikacije, ki bi zaposlenim v poslovnem okolju omogočila učinkovito korespondenco in s tem zagotovila hiter potek dela, reševanja problemov, sklepanja poslov in ohranjanja dobrih poslovnih odnosov znotraj in izven izbranih organizacij. E-pošta predstavlja hitro komunikacijo in je zato kot taka tudi hitro sestavljena. Tako so pravi pristop, upoštevanje pravil in predpriprava določenih ponavljajočih se elementov zelo pomembni..

Ključne besede: e-pošta, e-sporočila, akronimi, komunikacija, podpisni blok

JEL: M16

Uvod

Kot že ime elektronska pošta (v nadaljevanju e-pošta) pove, pošiljanje in sprejemanje tovrstne pošte zahteva opremo, s katero je omenjena komunikacija izvedena. Slednjo lahko dandanes izvajamo s pomočjo telefonov, tablic, računalnikov in celo televizorjev ter ur. Za prenos elektronskih sporočil potrebujemo dostop do internetne povezave, kjer nam bo internetni ponudnik storitev (*Internet Service Provider* ali *ISP*) omogočil uporabo programske opreme, ki je brezplačna. Prav tako potrebujemo programsko opremo za pisanje, pošiljanje, sprejemanje in branje elektronskih sporočil, ki pa je danes že nameščena v vseh napravah. (Ashley, 2003)

Kljub pojavu družbenih medijev in intranetnih povezav, ki omogočajo instanten prenos sporočil znotraj organizacij, elektronska sporočila še vedno ostajajo ena izmed vodilnih metod pisne komunikacije na poslovnem področju. Elektronska sporočila, na katera odgovarjamo, morajo slediti formatu, ki je hitro berljiv in razumljiv. Zagotoviti je treba, da je sporočilo predano jasno in v najkrajšem možnem obsegu in času.

Prejeto: 1. 6. 2021

Recenzirano: 9. 6. 2021

Popravljeno: 13. 6. 2021

Sprejeto: 13. 6. 2021

Lektorirano: 14. 6. 2021

Strokovni članek sta recenzirala dva recenzenta.

Mag. Tosja Kobler Jovanovič je lektorica angleškega jezika na Univerzi v Mariboru.

Kobler Jovanovič, T. (2021). Osnove elektronske poslovne korespondence v angleškem jeziku. *Glasilo Društva ekonomistov Maribor*, 1(3), 5–10.

Tako bom v tem članku predstavila osnove formata poslovne e-pošte, katerega deli so lahko prav zaradi vsakodnevne uporabe spregledani, a so še vedno zelo pomembni, na kratko omenila prednosti in slabosti e-pošte, predstavila, kaj vključiti v e-pošto in česa ne, ter navedla še nekaj pogosto uporabljenih akronimov pri kreiranju dobre in učinkovite poslovne korespondence po e-pošti.

Osnove formata poslovne e-pošte ali poslovnega e-sporočila

E-pošta je uporabljena metoda za prenos poslovnih informacij. Te so po navadi posredovane prek računov organizacij ali poslovnega računa zaposlenega v organizaciji. Smotrno je sestaviti naslov računa, ki si ga je moč hitro zapomniti in je strokoven. Organizacije v večini že imajo vnaprej določen format za svoje zaposlene. Za osebni elektronski račun ali račune podjetnikov pa je smiselno v naslov vtkati tudi ime podjetnika in družbe.

Poznamo šest glavnih delov formata poslovnega e-sporočila. Ob pravilni uporabi nam dobro vnaprej pripravljeni formati sporočil lahko zagotovijo večjo učinkovitost in hitreje skomunicirajo pošiljateljev namen. Vključiti moramo torej naslednje pomembne dele e-pošte:

- naslov oz. zadevo,
- pozdravni nagovor,
- namen e-sporočila,
- podrobnosti,
- povabilo k izvrševanju/pričakovanju prejemnika,
- zaključni nagovor in podpis (ali podpisni blok).

Pri naslovu ali zadevi je najpomembneje, da je ta jasno opredeljena, saj moramo v primeru pregleda korespondence za nazaj brez večjih težav iskano e-sporočilo najti v najkrajšem možnem času. Priporočilo je, da eno e-sporočilo prenaša le eno zadevo. Prav tako je treba omeniti ohranjanje profesionalnosti skozi olikan pozdravni nagovor, ki naj bo prijazna vstopnica za nadaljnje sodelovanje. Prvi odstavek naj na kratko predstavi namen našega e-sporočila, v naslednjem odstavku, ki bo tudi osrednji in najverjetneje tudi najdaljši del, pa navedemo podrobnosti in ob tem vedno upoštevamo koherenco posredovanega besedila. V stavku ali dveh, ki sledita, naslovnika povabimo k izvrševanju naloge ali ga prosimo za deljenje lastnih pričakovanj ter e-sporočilo zaključimo. Tudi tukaj, kot tudi pri klasični pisni korespondenci, uporabljamo utečene fraze, le da so te lahko nekoliko manj uradne. Podpis ali podpisni blok je seveda del, kjer po navadi delimo tudi podatke svoje organizacije, kar pa je dandanes tudi že vnaprej shranjen del e-pošte. (Doyle, 2020)

Glede na količino prejetih in poslanih sporočil v delovnem okolju je smotrno dobro premisliti, preden se namenimo nekomu pisati e-sporočilo. Včasih nam bo dodaten trenutek razmišljanja hitreje pomagal najti odgovor na naše vprašanje in morebiti pisanje sporočila določeni osebi ne bo niti potrebno. Če pa vseeno zaključimo, da je ta naloga neobhodna, poskrbimo, da je sporočilo kratko in da jasno prenese naš namen naslovniku.

Še posebej je treba pretehtati vse možnosti, če vodimo pisni razgovor s stranko ali klientom. V tem primeru je nujno pregledati vse pogodbe in ponovno prebrati že obstoječo komunikacijo, da teh ljudi ne obremenjujemo po nepotrebnem.

Ko smo sprejeli odločitev, da je pisanje e-sporočila nujno, je izbira naslova ključna. Če predvidevamo, da bo e-pošta prevzeta na delovnem mestu na računalniku, naj naslov ne bi bil daljši od **65 znakov**. V primeru komuniciranja po e-pošti z osebo, ki je veliko na terenu in za katero smo prepričani, da sprejema e-pošto po telefonu, mora biti naslov še krajši, in sicer ne daljši od **30 znakov**. S tem zagotovimo, da bo prejemnik e-pošte v enem pogledu lahko prebral celoten naslov ali zadevo in se ne bo primorán premikati po zaslonu telefona. Tako naj bi uporabili samo najpomembnejše besede, da jasno opredelimo, o čem pišemo. Nekaj primerov:

- *Dokončno odločitev potrebujemo do ... (Final approval needed by ...)*
- *Prosimo za oddajo obrazca/dokumenta X do ... (Please submit X form/document by ...)*
- *Sestanek o 'zadevi' v/ob 'dan ali ura' ... (Meeting on 'subject' at/on 'time or date')*

Stopnja uradnosti v e-sporočilu je odvisna od tega, na koga je zadeva naslovljena. Poslovna e-sporočila, ki jih posredujemo zaposlenim, s katerimi smo v dobrih odnosih, bodo manj uradna kot tista, ki jih naslovimo nadrejenim ali ljudem, ki jih ne poznamo prav dobro. Primeri, ki so povsem sprejemljivi, so:

- *Pozdravljen/-a, 'ime osebe', ... (Hi/Hello 'recipient's name', ...)*
- *Spoštovani 'ime osebe', ... (Dear 'recipient's name', ...)*

V jedru svojega e-sporočila je torej smiselno upoštevati, da navedemo le eno vprašanje ali problem. V uvodnih vrsticah lahko dodamo prijazen opomnik na to, kje smo se srečali ali spoznali ali kdo je obema stranema poznana oseba. Nepisano pravilo je, da je v enem e-sporočilu opredeljen le en namen, ki ga zapišemo v največ **dveh** uvodnih vrsticah. Če to pravilo prekršimo, bomo zagotovo sprožili potrebo po dodatni korespondenci, naša e-pošta pa bo neučinkovita in nejasna. V primeru, da je nujno opredeliti več vprašanj, jih moramo oštevilčiti in zapisati na najkrajši možni način v obliki preglednega seznama. Temu sledi odstavek, ki ne sme preseči treh stavkov, v katerih opišemo podrobnosti svojega e-sporočila in podamo razlog pisanja. Vedno uporabimo olikan in jasen jezik, da zagotovimo najhitrejše razumevanje in berljivost e-sporočila. (How to Properly Format a Business Email, 2021)

Sledi zaključek, kjer naslovnika pozovemo oz. povabimo k izvrševanju dela ali ga prosimo za odgovor. Povsem enostavno lahko zapišemo, da želimo odgovor (*Please respond.*). Naš zaključek naj bo profesionalen, a prijazen. Uporabimo e-poštni podpis, ki je v prvih izmenjanih e-sporočilih strokovna predstavitev kontaktnih informacij (telefon, spletne strani in ostale informacije, ki jih želite vključiti), nato pa ga v nadaljevanju opustimo, saj se čez čas podpišemo le z imenom. Slednje velja tudi za dopisovanje z bolj poznano osebo.

Svoje delo zaključimo z najpomembnejšim delom, in sicer s skrbnim pregledom zapisanega in lekturo. Že samo enkratni pregled bo zagotovil še boljšo uporabo besed in morebiti opozoril na že natančnejšo uporabo le-teh kot tudi posledično jasneje izražen namen. Pri pregledu posebej preverimo črkovanje in slovnico zapisanega, izbrišemo nepotrebne besede, poskrbimo, da je naslov prejemnika pravilno zapisan, da smo priložili vse navedene dokumente, da je naslov dovolj jasen in kratek in še vedno hitro razumljiv ter predvsem da je naš namen nedvoumno naveden znotraj jedra e-pošte.

E-pošto lahko nato pošljemo izbranim naslovnikom. Če je e-sporočilo bolj osebne narave in ima več prejemnikov, je smotrno uporabiti BCC (skrito kopijo), ki jo naslovimo nase, saj nam mnogi programi naknadno omogočajo pregledno arhiviranje poslanih in prejetih sporočil.

Prednosti in slabosti e-pošte

Prednosti e-pošte je veliko. Najpomembnejši v današnjem svetu sta zagotovo hitrost in enostavna uporaba te metode. Lahko jo uporabljamo za korespondenco znotraj ali izven organizacije in tako dosežemo ljudi po vsem svetu v najkrajšem možnem času. Posebej uporabna je za dnevno komunikacijo in kratka sporočila. Mobilne naprave nam omogočajo, da je dosegljiva in uporabna kjerkoli in kadarkoli, e-sporočila pa so tudi hitro arhivirana.

Prav tako je treba omeniti določene slabosti. Najpogosteje se lahko zgodi, da e-sporočilo ni dostavljeno oz. je zaradi tehničnih razlogov končalo v košu za neželeno ali vsiljeno pošto in je kot tako velikokrat spregledano ali celo izgubljeno. Prav tako je mogoče, da je format za določene naprave neberljiv. Poseben paradoks se pojavi tudi zaradi hitrosti in enostavnosti uporabe, pri čemer je veliko ljudi dobesedno zasutih s količino sporočil, ki jih v delovnem času prejmejo. To je lahko tudi razlog, da pomembnejše in nujne zadeve niso rešene pravočasno, saj se določena oseba v odgovarjanju enostavno zamudi. Ne nazadnje pa je treba omeniti tudi pomanjkanje zasebnosti in zaščite. Zaradi tega je bolje, da za zaupno komunikacijo še vedno uporabljamo klasično pošto, čeprav je danes že veliko narejenega na področju zagotavljanja dobre zaščite pomembnih dokumentov.

Kaj vključiti v e-pošto in česa ne

Naslov ali zadeva naj bo kratka. Dovoljeno je tudi zgolj zapisati besedo Zahvala (*Thank you*) in tako hitro opredeliti namen. S tem je uvodni del jedra e-sporočila zapisan že v naslovu. Tudi ko pišemo povsem kratko sporočilo, se potrudimo, da vključimo pozdravni nagovor in zaključek. Enako velja za uporabo imena, če ga poznamo. V nasprotnem primeru je olikano uporabiti ime funkcije, ki jo naslovnik zaseda znotraj organizacije. Prav tako skrbimo za čim krajšo dolžino zapisanega. Zaposleni dandanes stremijo k preletu daljših sporočil, učinkovitost reakcije pa je zelo okrnjena.

Vedno znova poskrbimo za dostojen zaključek e-sporočila, kar je lahko tudi samo Pozdrav (*Regards, Best*) ali kratek Hvala (*Thank you*). V primeru uporabe podpisnega bloka pa bo zagotovo vsaka naša korespondenca prepoznana kot profesionalna oblika komunikacije.

Zelo jasno je priporočilo o neuporabi okrašenih, igrivih, otročjih ali celo obarvanih pisav, saj lahko prejemnika zgolj zavajajo in zmotijo pri razumevanju bistva e-sporočila. Uporaba krepke ali ležeče pisave je prav tako močno odsvetovana, še posebej pa uporaba velikih tiskanih črk. Te so lahko pokazatelj jeze ali razburjenosti pošiljatelja, v skrajnem primeru pa angleško govoreči prejemniki to sprejemajo, kot da bi nanje kričali. Ne nazadnje je treba omeniti tudi uporabo emotikonov (*emoticons*), ki zagotovo ne bi smeli biti del poslovne korespondence in jih zato kot take smemo uporabiti le v primeru, ko je naslovnik naš dober znanec.

Uporaba akronimov

V želji, da je e-sporočilo čim krajše, se pogosto uporabljajo tudi okrajšave ali t. i. akronimi (*three letter-acronyms* ali *TLAs*). Kot je razvidno s seznama, so nekateri tudi daljši od treh črk, a vseeno spadajo pod isto skupino. Najpogosteje uporabljeni so:

- kolikor mi je znano = **AFAIK** (*as far as I know*)
- pozdravljeni za zdaj = **BFN** (*bye for now*)
- mimogrede = **BTW** (*by the way*)
- poslovna koda = **COB** (*code of business*)
- v najkrajšem možnem času = **ASAP** (*as soon as possible*)
- predviden datum prihoda = **ETA** (*estimated time of arrival*)
- v vednost = **FAO** (*for the attention of*)
- za vašo informacijo = **FYI** (*for your information*)
- z drugimi besedami = **IOW** (*in other words*)
- odgovor ni potreben = **NRN** (*no reply necessary*)
- po drugi strani = **OTOH** (*on the other hand*)
- prosimo, obrnite = **PTO** (*please turn over*)
- ni v originalu = **NOO** (*not on original*)
- osebna identifikacijska številka = **PIN** (*Personal Identification Number*)

(Opomba: V slovenskem jeziku uporaba akronimov v poslovni korespondenci ni prisotna.)

Uporaba akronimov v angleškem jeziku je pogosta, a odsvetovana v klasični pisni korespondenci. E-pošta akronime sprejema in jih dovoljuje, čeprav je pomembno dodati, da je za tak način komuniciranja med ljudmi, ki si dopisujejo, nujno predhodno vzpostaviti dobro medsebojno poznavanje.

Sklep

E-pošta je dokaj mlada metoda komunikacije in je še vedno opredeljena kot hiter in neformalni način komunikacije, zato so ljudje pogosto zmedeni glede uporabe sloga in pravil, ki naj bi jih upoštevali pri pisanju. Vseeno je osrednje navodilo še vedno neomajno – vredno je stremeti k izpolnjevanju vseh zahtev, ki jim sledi pisna korespondenca.

Viri

Ashley, A. (2003). A handbook of commercial correspondence. Oxford: Oxford University Press.

Doyle, A. D. (2020, June 26). How to Write and Send Professional Email Messages. The Balance Careers. <https://www.thebalancecareers.com/how-to-write-and-send-professional-email-messages-2061892>

How to Properly Format a Business Email. (2021, February 23). Indeed Career Guide. <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/business-email-format>

POSLOVNA NEGOTOVOST V NEMČIJI IN ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE MED KORONAKRIZO

Pred. mag. Dejan Romih

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor

Društvo ekonomistov Maribor, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor

dejan.romih@um.si, dejan.romih@demb.si

Povzetek: V tem članku (na kratko) obravnavam poslovno negotovost v Nemčiji in Združenih državah Amerike med koronakrizo. Izkazalo se je, da je pandemija covid-19 prispevala k povečanju poslovne negotovosti v obeh državah.

Ključne besede: covid-19, (poslovna) negotovost, Nemčija, Združene države Amerike

JEL: E65

Uvod

V prejšnji številki Glasila Društva ekonomistov Maribor, ki je izšla maja 2021, sem (na kratko) obravnaval gospodarskopolitično negotovost v ZDA med koronakrizo (gl. Romih, 2021). Izkazalo se je, da je bila gospodarskopolitična negotovost v ZDA med koronakrizo največja 17. 5. 2020, tj. v prvem valu okužb (prav tam, str. 10). V tej številki pa (na kratko) obravnavam poslovno negotovost (tj. negotovost glede poslovanja) v Nemčiji in ZDA, ki sta dve izmed treh največjih izvoznic (blaga in storitev) na svetu, med prej navedeno krizo.

V prejšnji številki sem zapisal:

Raziskava poslovne negotovosti /.../, ki jo izvaja Federal Reserve Bank of Atlanta v sodelovanju z dvema ameriškima univerzama, kaže, da je bila poslovna negotovost /.../ v ZDA med koronakrizo največja maja 2020 (Federal Reserve Bank of Atlanta, 2021). (Romih, 2021, str. 9)

(Kratek) pregled literature o poslovni negotovosti v Nemčiji in ZDA kaže, da je bila poslovna negotovost v obeh državah med koronakrizo največja na njenem začetku, tj. v prvem valu okužb, ko so bili ameriški in nemški poslovneži najbolj pesimistični glede poslovne aktivnosti (doma in v tujini).

Prejeto: 20. 6. 2021

Recenzirano: 23. 6. 2021

Popravljeno: 23. 6. 2021

Sprejeto: 24. 6. 2021

Lektorirano: 24. 6. 2021

Strokovni članek sta recenzirala dva recenzenta.

Mag. Dejan Romih je predavatelj mednarodne ekonomije in poslovanja na Univerzi v Mariboru.

Romih, D. (2021). Poslovna negotovost v Nemčiji in Združenih državah Amerike med koronakrizo. *Glasilo Društva ekonomistov Maribor*, 1(3), 11–16.

Dejstvo je, da je pandemija covid-19 ponudbeni in povpraševalni šok, proti katerima ameriško in nemško gospodarstvo ni bilo odporno. Nemčija je bila zaradi pandemije covid-19 v gospodarski recesiji od prvega do drugega četrtertletja 2020 (Eurostat, 2021), ZDA pa od prvega četrtertletja 2020 (dalje) (National Bureau of Economic Research, 2020). V prvem valu okužb je na ameriškem in nemškem trgu prevladoval pretiran pesimizem (saj cepiva proti covidu-19 takrat še ni bilo). Crane idr. (2020) so zapisali, da je zaradi pandemije covid-19 propadlo manj ameriških podjetij, kot so sprva pričakovali.

Raziskave kažejo, da poslovna negotovost negativno vpliva na poslovno aktivnost (investiranje, zaposlovanje) (Bachmann idr., 2013; Dibias idr., 2018; Morikawa, 2016). Dejstvo je, da podjetja zaradi poslovne negotovosti (za nekaj časa) odložijo kapitalne investicije in zaposlitve, kar povzroči zmanjšanje povpraševanja po kapitalni opremi in delovni sili. To se je zgodilo tudi med pandemijo covid-19.

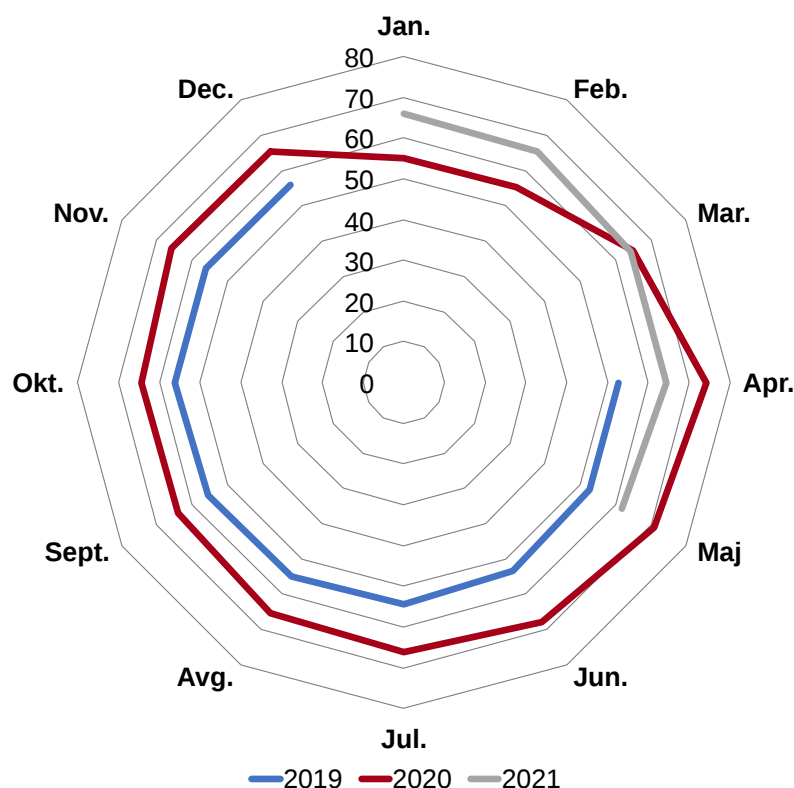
Namen tega članka je povečati zanimanje slovenskih ekonomistov za proučevanje poslovne negotovosti in njenih posledic, o katerih se v slovenskih medijih premalo govori in piše, in to kljub temu, da je pandemija covid-19 prispevala k povečanju negotovosti na sploh (Altig, Baker idr., 2020).

Poslovna negotovost v Nemčiji

Nemčija je naša najpomembnejša (evropska) trgovinska partnerica. Po podatkih Inštituta ifo (nem. *ifo Institut – Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München e.V.*) je bila poslovna negotovost v Nemčiji največja aprila 2020, ko je bil indeks poslovne negotovosti (angl. *ifo Business Uncertainty Index*, nem. *ifo Geschäftsunsicherheitsindex*) 74,2, indeks poslovne klime (angl. *ifo Business Climate Index*, nem. *ifo Geschäftsklimaindex*) pa 75,4 (desezonirani podatki) (ifo Institut, 2021). Njuna vrednost se določa na podlagi poslovne ankete (angl. *ifo Business Survey*, nem. *ifo Konjunkturumfrage*), ki se izvaja enkrat mesečno. Časovna vrsta za indeks poslovne negotovosti teče od aprila 2019 (dalje), časovna vrsta za indeks poslovne klime pa od januarja 2005 (dalje). Obe sta dostopni na <https://www.ifo.de/umfragen/zeitreihen>.

Slika 1 kaže poslovno negotovost v Nemčiji po mesecih pred koronakrizo in med njo.

O merjenju poslovne negotovosti v Nemčiji gl. Lautenbacher idr. (2021).

Vir: ifo Institut (2021).

S slike 1 je razvidno, da je bila poslovna negotovost v Nemčiji v letu 2020, natančneje od aprila do decembra 2020, večja kot v letu 2019, natančneje od aprila do decembra 2019, kar kaže na to, da je koronapandemija prispevala k povečanju negotovosti med nemškimi podjetji.

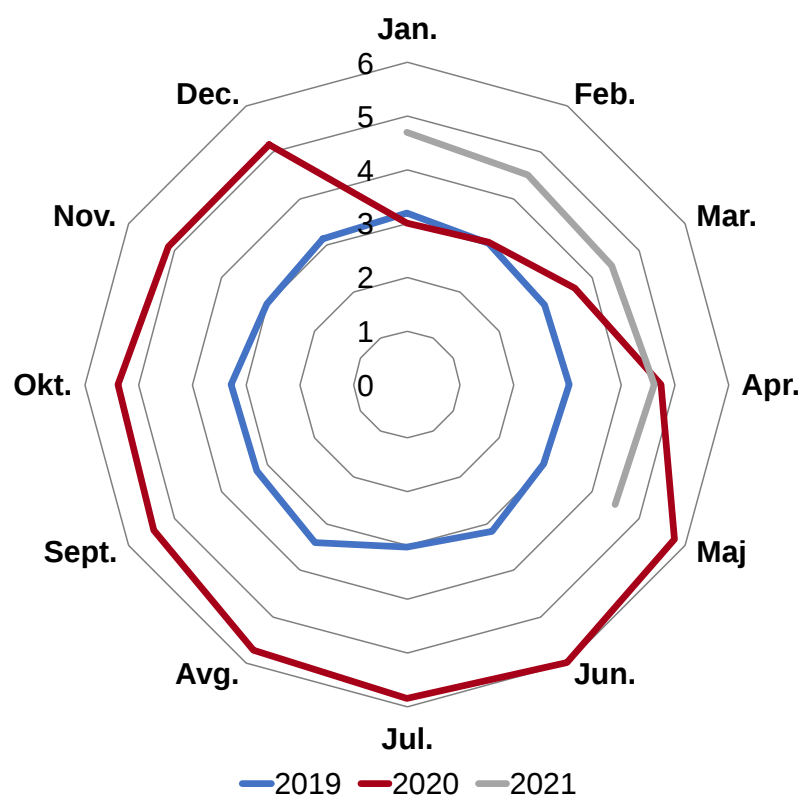
Poslovna negotovost v Združenih državah Amerike

ZDA so naša najpomembnejša (severno)ameriška trgovinska partnerica. Po podatkih Federal Reserve Bank of Atlanta sta bili negotovost glede rasti (prihodkov od) prodaje in negotovost glede rasti zaposlitev v ZDA največji maja ali junija 2020 (neglajeni oz. glajeni podatki), ko se ni vedelo, kaj bo (Federal Reserve Bank of Atlanta, 2021). Ameriški ekonomisti ocenjujejo, da bo po koronakrizi prišlo do povečanja kapitalnih investicij (t. i. investicijskega buma), ki so jih ameriška podjetja (za nekaj časa) odložila: zato ne preseneča, da se v (ameriških) medijih (že nekaj časa) veliko govori in piše o tem, da so ZDA na pragu novega ciklusa kapitalnih izdatkov (angl. *capex cycle*). Časovni vrsti za indeksa negotovosti glede rasti prodaje in zaposlitev tečeta od septembra 2016 (dalje); dostopni sta na <https://www.frbatlanta.org/research/surveys/business-uncertainty?panel=1>.

Slika 2 kaže negotovost glede rasti prodaje, slika 3 pa negotovost glede rasti zaposlitev v ZDA po mesecih pred koronakrizo in med njo.

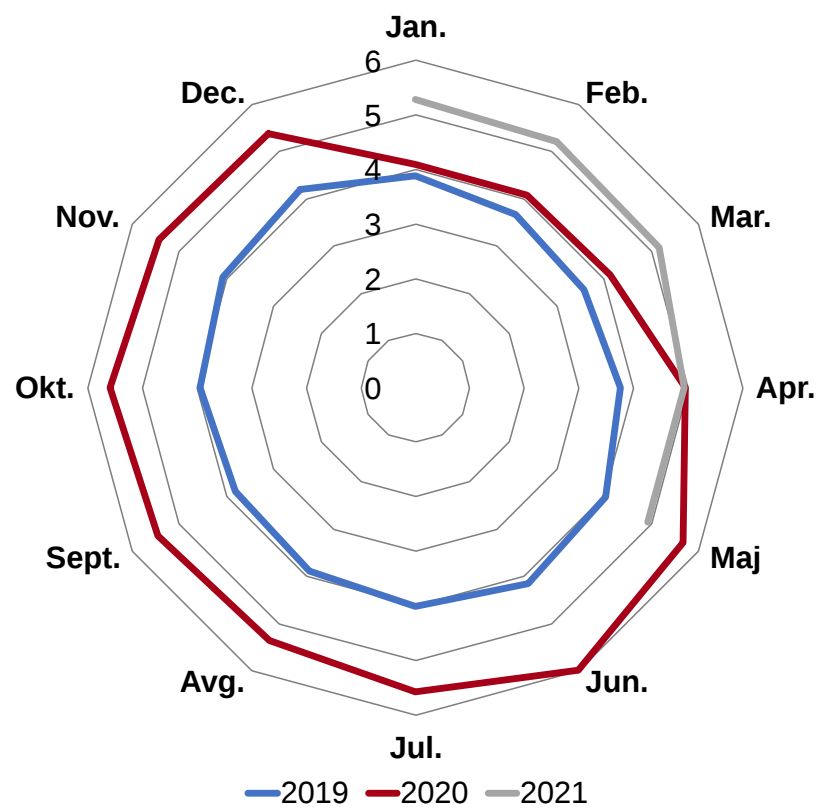
O merjenju poslovne negotovosti v ZDA gl. Altig, Barerro idr. (se tiska).

Slika 2: Negotovost glede rasti prodaje v ZDA od januarja 2019 do maja 2020 (glajeni podatki)

Vir: Federal Reserve Bank of Atlanta (2021).

Slika 2: Negotovost glede rasti prodaje v ZDA od januarja 2019 do maja 2020 (glajeni podatki)

Vir: Federal Reserve Bank of Atlanta (2021).

S slik 2 in 3 je razvidno, da je koronapandemija v ZDA tako kot v Nemčiji prispevala k povečanju poslovne negotovosti v letu 2020 in prvih petih mesecih letošnjega leta. Očitno je, da se obdobje poslovne negotovosti še (vedno) ni končalo.

Sklep

Analiza poslovne negotovosti v Nemčiji in ZDA med koronapandemijo kaže, da je bila poslovna negotovost v obeh državah največja na začetku koronakrize (v prvem valu okužb), ko je v (domačem in tujem) poslovnem okolju prevladoval strah pred prihodnostjo. Dejstvo je, da so k temu prispevali tudi koronapanika in koronaukrepi (npr. omejevanje socialnih stikov, zapiranje). Izkazalo se je, da je v obeh državah po prvih okužbah z novim koronavirusom nastopilo obdobje poslovne negotovosti, ki še (vedno) traja.

Viri

Altig, D., Baker, S., Barrero, J. M., Bloom, N., Bunn, P., Chen, S., Davis, S. J., Leather, J., Meyer, B., Mihaylov, E., Mizen, P., Parker, N., Renault, T., Smietanka, P., & Thwaites, G. (2020). Economic uncertainty before and during the COVID-19 pandemic. *Journal of Public Economics*, 191, 104274. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2020.104274>

Altig, D., Barrero, J. M., Bloom, N., Davis, S. J., Meyer, B., & Parker, N. (se tiska). Surveying business uncertainty, *Journal of Econometrics*. <https://doi.org/10.1016/j.jeconom.2020.03.021>.

Bachmann, R., Elstner, S., & Sims, E. R. (2013). Uncertainty and economic activity: evidence from business survey data. *American Economic Journal: Macroeconomics*, 5(2), 217–249. <https://doi.org/10.1257/mac.5.2.217>

Crane, L. D., Decker, R. A., Flaaen, A., Hamins-Puertolas, A., & Kurz, C. (2020). *Business exit during the covid-19 pandemic: non-traditional measures in historical context* (Finance and Economics Discussion Series 2020-089). Washington: Board of Governors of the Federal Reserve System. <https://doi.org/10.17016/FEDS.2020.089r1>

Dibiasi, A., Abberger, K., Siegenthaler, M., & Sturm, J.-E. (2018). The effects of policy uncertainty on investment: evidence from the unexpected acceptance of a far-reaching referendum in Switzerland. *European Economic Review*, 104, 38–67. <https://doi.org/10.1016/j.eurocorev.2018.01.002>

Eurostat. (2021). Business cycle clock. <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/bcc/bcc.html>

Federal Reserve Bank of Atlanta. (2021). Survey of business uncertainty. <https://www.frbatlanta.org/research/surveys/business-uncertainty?panel=1>

Ifo Institut. (2021). ifo Zeitreihen. <https://www.ifo.de/umfragen/zeitreihen>

Lautenbacher, S., Sauer, S., & Wohlrabe, K. (2021). How difficult is it for managers to predict their future business development? A new measure of perceived business uncertainty. *CESifo Forum*, 22(1), 4–42.

Morikawa, M. (2016). Business uncertainty and investment: evidence from Japanese companies. *Journal of Macroeconomics*, 46, 224–236. <https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2016.08.001>

National Bureau of Economic Research. (2020). Business Cycle Dating Committee Announcement June 8, 2020. <https://www.nber.org/news/business-cycle-dating-committee-announcement-june-8-2020>

Romih, D. (2021). Gospodarskopolitična negotovost v Združenih državah Amerike med koronakrizo. *Glasilo Društva ekonomistov Maribor*, 1(2), 9–14.

ENERGETSKOPOLITIČNA NEGOTOVOST V SLOVENIJI

Mag. Saša Podlogar Žnidaršič

Holding Slovenske elektrarne, d. o. o., Koprška ul. 92, 1000 Ljubljana
sasa.podlogar-znidarsic@hse.si

Pred. mag. Dejan Romih

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor
Društvo ekonomistov Maribor, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor
dejan.romih@um.si, dejan.romih@demb.si

Povzetek: V tem članku obravnavava energetskepolitlično negotovost v Sloveniji. Izkazalo se je, da je ta v veliki meri posledica (sklenitve) Evropskega zelenega dogovora iz leta 2019, zaradi katerega bo treba spremeniti evropsko in posledično slovensko energetske in podnebno zakonodajo, kar je velik izziv in priložnost za slovensko energetiko.

Ključne besede: energetika, negotovost, politika, Slovenija

JEL: E65

Uvod

Pregled literature je pokazal, da se o energetskepolitlični negotovosti, tj. negotovosti glede (prihodnje) energetske politike, ne piše tako veliko kot o gospodarskepolitlični negotovosti, tj. negotovosti glede (prihodnje) gospodarske politike. Eden izmed vzrokov za to je prav gotovo tudi manjše zanimanje (energetskih) ekonomistov za to temo. S tem člankom želiva povečati njihovo zanimanje za gospodarskepolitlično negotovost v Sloveniji na sploh in še posebej energetskepolitlično negotovost, ki lahko negativno vpliva na slovensko energetske gospodarstvo, saj lahko povzroča odlaganje investicij, ki pa so, kot vemo, nujno potrebne, če želimo doseči energetske in podnebne cilje.

Eden izmed ciljev slovenske energetske politike je zagotoviti nemoteno oskrbo slovenskega gospodarstva z energijo. Po začasnih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je bila oskrba z energijo v Sloveniji leta 2020 6.418.121 toe (Statistični urad Republike Slovenije [SURS], 2021a), kar je za 4,9 % manj kot leta 2019, oskrba z energijo na prebivalca pa 3,04 toe/preb. (SURS, 2021b), kar je za 5,6 % manj kot leta 2019. V tem članku obravnavava energetskepolitlično negotovost v Sloveniji na sploh in še posebej negotovost glede (prihodnje) elektroenergetske politike.

Prejeto: 16. 6. 2021

Recenzirano: 23. 6. 2021

Popravljen: 24. 6. 2021

Sprejeto: 24. 6. 2021

Lektorirano: 24. 6. 2021

Strokovni članek sta recenzirala dva recenzenta.

Mag. Saša Podlogar Žnidaršič je vodja Službe za energetske politike in EU zadeve v Holdingu Slovenske elektrarne, d. o. o., Ljubljana.

Mag. Dejan Romih je predavatelj mednarodne ekonomije in poslovanja na Univerzi v Mariboru.

Podlogar Žnidaršič, S., & Romih, D. (2021). Energetskepolitlična negotovost v Sloveniji. Glasilo Društva ekonomistov Maribor, 1(3), 17–20.

Pred časom se je pri ameriških (energetskih) ekonomistih in energetikih, pa tudi oblikovalcih (energetske) politike, pojavila potreba po opazovanju in spremljanju energetske politične negotovosti v Združenih državah Amerike (ZDA). V ta namen je Kelly Burns (2019) – avstralska (energetska) ekonomistka z Univerze Victoria, natančneje iz Centra za energetske politike Victoria – razvila (časopisni) indeks energetske politične negotovosti za ZDA, ki dopolnjuje (časopisni) indeks gospodarske politične negotovosti za ZDA, ki so ga razvili Baker idr. (2016) in je bil predstavljen v prejšnji številki (gl. Romih, 2021).

Slovenska energetska politika in spremembe energetske zakonodaje

Slovenska energetska politika je v lanskem letu po desetletju in pol končno dobila **Nacionalni energetski in podnebni načrt** (NEPN) (gl. <https://www.energetika-portal.si/dokumenti/strateski-razvojni-dokumenti/nacionalni-energetski-in-podnebni-nacrt/>), ki je prinesel dolgo pričakovane strateške usmeritve na področju energetike, ki jih podjetja v energetske sektorju potrebujejo za učinkovito načrtovanje svojih aktivnosti in investicij. Dejstvo je, da se investicije v (elektro)energetiki izvajajo dlje časa, zato potrebujemo stabilno in predvidljivo strateško in regulatorno okolje.

NEPN je določil usmeritve glede energetskih in podnebnih ciljev, politik in ukrepov Slovenije do leta 2030 (s pogledom do leta 2040) in opredelil, med drugim, da mora Slovenija do leta 2030 doseči vsaj 27 % obnovljivih virov energije v končni rabi energije. Za doseganje teh ciljev je potrebno tudi ustrezno regulatorno okolje, zato trenutno v Sloveniji z rahlo zamudo poteka prenos celotnega zakonodajnega svežnja »Čista energija za vse Evropejce« (angl. *Clean energy for all Europeans*) (gl. https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/clean-energy-all-europeans_en), ki je bil sprejet v 2019, v nacionalno zakonodajo. Sveženj vsebuje vso potrebno zakonodajo za doseganje na ravni EU dogovorjenih energetskih in podnebnih ciljev do leta 2030: 40-% znižanje emisij toplogrednih plinov (v primerjavi z letom 1990), 32-% delež obnovljivih virov energije v končni rabi energije in 32,5-% izboljšanje energetske učinkovitosti. V Sloveniji je tako trenutno v pripravi več področnih zakonov, ki bodo nadomestili obstoječi, precej obsežni Energetski zakon: Zakon o oskrbi z električno energijo, Zakon o spodbujanju obnovljivih virov energije, Zakon o oskrbi s plini. Zakon o učinkoviti rabi energije pa že velja od novembra 2020.

Ker pa je bil v letu 2019 sklenjen **Evropski zeleni dogovor** (angl. *European Green Deal*) (gl. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en) in posledično decembra 2020 potrjen nov 55-odstotni podnebni cilj glede znižanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030, bo v juliju 2021 Evropska komisija predlagala spremembe te iste zakonodaje, ki je bila sprejeta v letu 2019 v okviru zakonodajnega svežnja »Čista energija za vse Evropejce« in jo trenutno šele prenašamo v slovenski pravni red.

Spreminjanje energetske in podnebne zakonodaje, ki v praksi dejansko še ni zaživela, za energetski sektor pomeni večjo negotovost, kar lahko pomembno vpliva na načrtovanje investicij. Čeprav bo Slovenija skoraj zagotovo morala navzgor revidirati svoje podnebne in energetske cilje, ki jih določa NEPN, pri tem ni jasno, prvič, kako velik del bremena zniževanja emisij bodo morali nositi sektorji, ki so vključeni v sistem EU za trgovanje z emisijami, vključno s sektorjem energetike, drugič, kako velik del bremena bo morala nositi Slovenija, saj se bo pri določanju nacionalnega prispevka k skupnim ciljem upoštevalo nacionalne okoliščine vsake posamezne države, tretjič, kako velike spremembe pri zastavljenih ciljih do leta 2030 bo treba sprejeti, in četrtič, katere od energetskih tehnologij bodo prepoznane kot ključne ali podporne za prehod v podnebno nevtralno gospodarstvo do leta 2050 in bodo s tem imele dostop do ugodnejših finančnih virov. Vse to pa so ključni parametri pri odločanju o novih investicijah v elektroenergetiki.

Te okoliščine pa lahko pripeljejo do paradoksa – po eni strani doseganje ambicioznejših ciljev zahteva ogromna vlaganja v nove proizvodne kapacitete, ki izkoriščajo obnovljive vire energije (Evropska komisija ocenjuje, da bo potrebnih 350 milijard dodatnih investicij na leto naslednjih 10 let), po drugi strani pa je v tej negotovi situaciji težko pričakovati, da se bodo energetska podjetja odločala za večje (prepotrebne) naložbe v projekte obnovljivih virov energije. To pa bo posledično vplivalo na doseganje nacionalnih energetskih in podnebnih ciljev. Slovenija ima na področju obnovljivih virov energije po oceni Evropske komisije precej neambiciozen 27-% cilj do leta 2030, a bo imela težavo doseči že ta cilj. Tudi cilja, ki je bil določen za leto 2020 in je znašal 25 %, Slovenija ni dosegla in ga še nekaj časa ne bo – trenutni delež obnovljivih virov energije znaša ca. 21,8 %, ta delež pa že od leta 2014 dalje praktično stagnira. Investicije v nove projekte obnovljivih virov energije so torej nujno potrebne, a bodo potrebovale stabilen in predvidljiv regulatorni okvir, ki pa bo v naslednjih dveh letih deležen ponovne temeljite prenove.

Pred kratkim je evropski poslanec Pascal Canfin, ki je tudi predsedujoči pomembnemu Odboru Evropskega parlamenta za okolje, izpostavil, da se bo od konca leta 2019 do konca leta 2022 spremenilo 54 evropskih zakonodajnih aktov – na področjih, kot so npr. sistem EU za trgovanje z emisijami, obnovljivi viri energije, učinkovita raba energije in hranilniki. Ko se spreminja več kot 50 zakonodajnih aktov naenkrat, to pomeni, da vstopamo v sistemsko spremembo našega gospodarstva, v nekakšno temeljno transformacijo. In v okviru velikih sprememb, ki bodo bistveno krojile življenje in okolje bodočih generacij, morajo energetska podjetja sprejemati pomembne odločitve za bodočnost.

Sklep

Izkazalo se je, da je slovenska (elektro)energetika v negotovosti, ki jo povzroča (ponovno) spreminjanje evropske in posledično slovenske (elektro)energetske in podnebne zakonodaje kot posledice (sklenitve) Evropskega zelenega dogovora iz leta 2019. Slovenski (elektro)energetski sektor se zaradi tega spopada z izzivi in težavami, ki se najbolj kažejo pri investicijah. Dejstvo je, da je učinkovitost načrtovanja aktivnosti in investicij v (elektro)energetskem sektorju odvisna tudi od stabilnosti in predvidljivosti strateškega in regulatornega okolja.

Viri

Baker, S. R., Bloom, N. & Davis, S. J. (2016). Measuring economic policy uncertainty. *The Quarterly Journal of Economics*, 131(4), 1593–1636. <https://doi.org/10.1093/qje/qjw024>

Burns, K. (2019, od 29. maja do 1. junija). *Exploring the relationship between energy policy uncertainty and investment in renewable energy* [Predstavitev prispevka]. 42nd IAEE International Conference “Local Energy, Global Markets”, Montreal, Kanada.

Romih, D. (2021). Gospodarskopolitična negotovost v Združenih državah Amerike med koronakrizo. *Glasilo Društva Ekonomistov Maribor*, 1(2), 9–14.

Statistični urad Republike Slovenije. (2021a). *Energetska bilanca (1000 toe), Slovenija, letno* [Podatkovna datoteka]. Pridobljeno s spletne strani <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/1817901S.px/>

Statistični urad Republike Slovenije. (2021b). *Energetski kazalniki, Slovenija, letno* [Podatkovna datoteka]. Pridobljeno s spletne strani <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/1817902S.px>

Strokovni članek

PRAVNI VIDIKI RAZMERIJ MED POSLOVODJEM IN PROKURISTOM V D. O. O.

Izr. prof. dr. Dušan Jovanovič

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta, Razlagova ul. 14, 2000 Maribor
dusan.jovanovic@um.si

Povzetek: V zadnjem času je v velikih družbah in skupini družb v Sloveniji pogosto zaslediti prakso, ki odstopa od uveljavljenih postulatov in pravnih rešitev razmerij med poslovodjo v družbi z omejeno odgovornostjo ter prokuristom. Poglavitna odstopanja od doktrinarno in zakonsko sprejetih pravil se kažejo predvsem v poizkusih imenovanja prokurista kot nadzornika nad poslovođenjem v zameno za »slabo« nadziranje poslovodje ali kot »konkurenčno funkcijo« poslovodji v smislu njegovega omejevanja. Navedene nepravilne prakse žal izkrivljajo korporacijsko vlogo in pomen prokurista, kot mu ga namenja korporacijska zakonodaja. Zato avtor v članku opozori na nekatere neprimerne prakse in ponudi rešitve tovrstnih stanj.

Ključne besede:**JEL:** K22

Uvod

V zadnjem času je v slovenski korporacijski praksi zaslediti prakso, da se poizkuša z imenovanjem prokuristov (predvsem s strani organov nadzora) vzpostaviti »kontrolno« nad poslovođenjem. Tovrstna dejanja, ki so pogostejša v skupini družb, kjer obvladujoče družbe želijo imeti neposreden nadzor nad poslovođenjem v družbah z omejeno odgovornostjo, pa le-tega ne znajo ali ne morejo neposredno udejanjiti (ne želijo zamenjave poslovodstva, hkrati pa je prisotno nezaupanje), povzročajo nemalo težav in neposredni poseg v osnovna pravna razmerja med organi vodenja (poslovodstvom), organi nadzora (nadzornim svetom ali vlogo obvladujoče družbe) ter prokuristom kot posebno obliko pooblastila po Zakonu o gospodarskih družbah (ZGD-1). Te prakse odstopajo od uveljavljenih postulatov in pravnih rešitev razmerij med poslovodjo v družbi z omejeno odgovornostjo ter prokuristom. Navedene nepravilne prakse žal izkrivljajo vlogo in pomen prokurista, kot mu ga namenja korporacijska zakonodaja, zato so v nadaljevanju podane osnove ureditve prokurista ter poslovodje, ki že izvorno rešujejo številna odprta vprašanja iz prakse.

Prejeto: 13. 5. 2021

Recenzirano: 14. 6. 2021

Popravljen: 22. 6. 2021

Sprejeto: 23. 6. 2021

Lektorirano: 24. 6. 2021

Strokovni članek sta recenzirala dva recenzenta.

Dr. Dušan Jovanovič je izredni profesor prava na Univerzi v Mariboru.

Jovanovič, D. (2021). Pravni vidiki razmerij med poslovođenjem in prokuristom v d. o. o. *Glasilo Društva ekonomistov Maribor*, 1(3), 21–29.

Predpostavimo primer, da družba (oblikovana kot družba z omejeno odgovornostjo) ima uveden dvotirni sistem upravljanja, v katerem organ vodenja predstavlja edini direktor družbe, organ nadzora pa je tričlanski nadzorni svet. Družbeniki družbe se z družbeno pogodbo dogovorijo, da nadzorni svet družbe podeljuje in preklicuje prokuro (lahko bi to pristojnost zadržala skupščina – tj. edini družbenik). Skladno s tem želi nadzorni svet družbe imenovati prokurista ter vpeljati t. i. nepravo mešano zastopanje, v okviru katerega bi družbo zastopala le edini direktor družbe ter prokurist skupaj. Alternativno pa bi se želel vpeljati tudi sistem upravljanja družbe, v okviru katerega bi poslovodja družbo zastopal samostojno, vendar bi za sklepanje poslov potreboval soglasje prokurista. Dodatno se zadeva lahko zaplete v primerih, če hipotetične družbe predstavljajo družbe, v katerih ima država ali lokalna skupnost posredno ali neposredno večinski delež kapitala, zato je poleg osnovnih korporacijskih pravil (ZGD-1 in izvedenih predpisov) treba upoštevati še pravila Zakona o slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1) ter Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (»Kodeks SDH«). Prav tako pa je za podajanje rešitev v nastalih primerih treba suplementarno upoštevati relevantno slovensko pravno teorijo in sodno prakso kot tudi njuna najnovejša dognanja ter relevantno nemško pravno teorijo in sodno prakso, ki temelji na sorodni ureditvi, po kateri je povzet ZGD-1.

Splošno o poslovodji

Poslovodstvo je nosilec interesov podjetja, ki tudi zastopa te svoje interese nasproti družbi in je odgovorno za poslovanje. Tako ZGD-1 določa, da poslovodstvo (funkcija vodenja podjetja in funkcija zastopanja družbe) vodi posle družbe samostojno in na lastno odgovornost. Svoboda delovanja poslovodstva se kaže samo v okviru podjetniškega delovanja (vodenje poslov). (Bratina et al., 2011)

Pri d. o. o. pa velja ta posebnost, da so družbeniki hierarhično najvišji organ, kar po eni strani pomeni, da lahko odločanje o vsaki zadevi »vlečejo nase«, po drugi strani pa to pomeni, da lahko odločajo tudi o vprašanih vodenja poslov in dajejo poslovodji v zvezi s tem obvezujoča navodila. (Fleischer & Goethe, 2019)

Brez poslovodje družba ne bi bila poslovno sposobna. Poslovodje kot organa vodenja in zastopanja družbe ne moreta nadomestiti niti prokurist niti poslovni pooblaščenec. Temeljna funkcija poslovodje je torej vodenje poslov, vključno z zastopanjem družbe navzven. Pod pojmom »vodenje poslov« razumemo na splošno vse vodstvene ukrepe, ki so potrebni za izpolnitev nalog družbe in so lahko organizacijski, gospodarski ali personalni. Ti ukrepi so deloma pravne, deloma dejanske narave. Načinov poslovanja pa je v organizacijskem smislu več; razlikujemo med posamičnim in skupnim poslovanjem. Če je poslovodja samo eden ali če ima pri več poslovodjih vsak od njih pooblastilo, da sam vodi posle, govorimo o posamičnem poslovanju.

Če pa je več oseb skupno imenovanih za vodenje poslov in tvorijo kolegialni organ, so ti praviloma poklicani, da tudi posle vodijo skupno – skupno poslovođenje. ZGD-1 v petem odstavku 515. člena določa, da ima lahko družba tudi več poslovodij, pri čemer družbena pogodba določi, ali delujejo skupno ali kot posamični poslovodje.

Poslovodja d. o. o. je – enako kot član uprave d. d. – profesionalna oseba, zato zanj velja, da mora pri izpolnjevanju svojih obveznosti ravnati z večjo skrbnostjo, po pravilih stroke in običajih (skrbnost dobrega strokovnjaka). Imeti mora znanja in sposobnosti, ki so potrebne glede na velikost in strukturo podjetja in glede na pravni položaj, kot ga natančneje definira družbena pogodba ali pogodba o namestitvi. Ravnanje v nasprotju z navedenim pravnim standardom praviloma predstavlja po eni strani krivdno, po drugi strani pa tudi protipravno ravnanje.

Za nadzor nad poslovođenjem je praviloma zadolžen nadzorni svet kot organ družbe. Kot tak je smiseln takrat, ko družbeniki kot celota, torej obči organ za oblikovanje volje družbe, niso v stanju, da bi v zadostni meri sami izvajali kontrolo nad delovanjem poslovodnega organa. Poleg tega ima lahko nadzorni svet še številne druge pristojnosti, odvisno tudi od pravno-organizacijske oblike družbe; npr. zastopanje družbe nasproti organu poslovođenja, pristojnosti v zvezi z letnim poročilom ali sodelovanje pri pomembnejših pravnih poslih v obliki soglasij.

Pri d. o. o. je nadzorni svet predviden kot fakultativni organ. Če se družbeniki zanj odločijo, morajo to določiti v družbeni pogodbi in po možnosti definirati tudi njegove pristojnosti, število članov, organizacijo dela, imenovanje ter odpoklic njegovih članov in podobno. Če družbeniki tega ne storijo, se za nadzorni svet pri d. o. o. smiselno uporabljajo določbe o nadzornem svetu v d. d. Tudi tukaj torej velja načelo pogodbene svobode, ki pa ima po drugi strani vendarle tudi svoje meje. Tako na primer nadzornemu svetu z družbeno pogodbo ni mogoče odvzeti pristojnosti kontrole nad vodenjem poslov, ker je to za nadzorni svet bistveno.

Splošno o prokuri

Prokurista ZGD-1 ureja v 505. členu, kjer decidirano določa, da družbeniki odločajo o postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca. Za razliko od delniške družbe je torej v d. o. o. jasno opredeljena vloga družbenikov pri postavitvi prokurista, zato poslovodstvo v d. o. o. nima enake vloge pri postavitvi prokurista kot v d. d. Kljub temu da je poslovodstvo družbe pristojno za vodenje in zastopanje družbe, je v d. o. o. prepuščena volja po postavitvi alter ego družbenikom. Družbena pogodba pa lahko določi pristojnost postavitve prokurista tudi drugače. Tako se določeni osebi navadno podeli prokura na podlagi zaupanja, zanesljivosti ali izkušenj pri njenem delu. Pri tem pa je izbor osebe in čas (kdaj in komu) podelitve prokure v popolni dispoziciji družbenikov oziroma organa, ki mu za to dajo pristojnost.

ZGD-1 načeloma ne predvideva omejitev pri podeljevanju prokure, prav tako se zanjo ne predvideva neka posebna izobrazba, zato je načeloma lahko prokurist kdorkoli. Pogosto je prokurist zaposlen v družbi, pri čemer se prokura v tem primeru navezuje na sklenjeno delovnopravno razmerje. Prokurist sklene z družbo tudi pogodbo, kjer se določijo medsebojne pravice in obveznosti iz pogodbe. Obličnost pogodbe pri tem ni relevantna ter je lahko sklenjena tudi v ustni obliki. Možno pa je tudi opravljati funkcijo prokurista brez sklenjene pogodbe, na podlagi korporacijskega imenovanja in ob upoštevanju določil zakona, pri čemer opravlja prokurist svojo funkcijo kot dober gospodar.

Esencialen pogoj je zagotovo poslovna sposobnost fizične osebe (izrecno je to določeno v 45. členu Zakona o trgovačkim društvima (Hrvaška). Narodne novine, št. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12, 144/12, 68/13) in zaupen odnos med družbeniki in prokuristom, prav tako pa je treba paziti, da se med prokuristom in poslovodstvom ne vzpostavi konkurenčno razmerje ali prekrivanje pristojnosti zastopanja. Zato je treba smiselno oblikovati eksterne omejitve prokurista v smislu skupne ali posamične prokure oziroma skupnega ali posamičnega zastopanja s poslovodstvom.

ZGD-1 v 35. členu določa obseg prokure, zato je v eksternem razmerju ni mogoče omejevati, lahko pa se podeli še posebno pooblastilo prokuristu za dejanja, ki mu jih zakon ne pripisuje (obremenitev ali odsvojitev nepremičnine). Pri podelitvi prokure v d. o. o. je treba jasno ločevati med pristojnostmi posameznih organov v družbi, saj je na podlagi tega pomembna veljavnost prokure v razmerju do tretjih oseb. Pri tem pa še velja, da pri d. o. o. lahko družbeniki s sklepom ali družbeno pogodbo prenesejo podelitev prokure v celoti na npr. nadzorni svet družbe, kar je bistveno drugače od kogentne ureditve, ki velja za d. d., da prenos ni mogoč. Glede na osebni in zaupen odnos družbenikov (družbe) do prokurista se prokura ne more prenesti na drugo osebo (37. člen ZGD-1) z izjemo 71. člena OZ, če pri posameznem pravnem poslu okoliščine onemogočajo, da bi prokurist opravil dejanja v imenu družbe osebno in interesi družbe zahtevajo, da se posle nemudoma opravi. Družbo torej zastopajo osebe, ki so določene z zakonom ali aktom o ustanovitvi družbe na podlagi zakona (zakoniti zastopnik).

Odnos med poslovodjo in prokuristom

V praksi prihaja pogosto do enačenja pomenov pojmov zastopanja, saj s pojmom zastopanja razumemo delovanje zakonitega zastopnika in tudi pooblaščenca. Pri tem zakoniti zastopnik črpa svoja upravičenja za zastopanje iz zakona, pooblaščenec pa iz pravno-poslovne podlage, tj. pravnega posla oziroma pogodbe.

Zelo pomembno pa je izpostaviti tudi razlikovanje med zastopanjem in poslovođenjem. 515. člen ZGD-1 jasno določa, da ima družba enega ali več poslovodij (direktorjev), ki na lastno odgovornost vodijo posle družbe in jo zastopajo. S tem je jasno nakazano ločevanje med vodenjem (poslovođenjem) družbe in zastopanjem družbe. Nosilec obeh funkcij je izključno poslovodstvo družbe. (Prelič, 2012)

S tem je poslovodstvo »dvoživka«, ki opravlja združeno funkcijo poslovođenja in zastopanja. Poslovođenje se torej nanaša na oblikovanje volje in vodenje v internem razmerju (do podjetja), zastopanje pa na razmerje do tretjih oseb (eksterno razmerje). V danem kontekstu pripada prokuristu zgolj del t. i. eksternega razmerja do tretjih oseb – zastopanje.

Čeprav je zastopanje urejeno pri vsaki družbi posebej, ZGD-1 vsebuje tudi nekatere skupne določbe glede zastopanja družb. V skupnih določbah o zastopanju, veljavnih za vse družbe, ZGD-1 poleg zakonitega zastopnika ureja tudi prokuro (pooblaščenec). O pooblaščenca v ZGD-1 ni ureditve, saj se glede tega uporabljajo predpisi obligacijskega prava.

Prokura se lahko da z izrecno izjavo in po postopku, določenem v aktu o ustanovitvi. Prokura se da lahko eni ali več osebam posamezno ali pa dvema ali več osebam skupno, tako da lahko le vse osebe skupaj zastopajo družbo. Lahko se da samo za podružnico (kar mora biti izrecno označeno v registru in pri podpisu prokurista). Zakonsko določeni obseg prokure daje pooblastilo prokuristu za zastopanje pri vseh pravnih dejanjih, ki spadajo v pravno sposobnost družbe, razen za odsvajanje ali obremenjevanje nepremičnin (za kar mora biti prokurist posebej pooblaščen). Omejitev prokure nima pravnega učinka proti tretjim osebam. Prokurist zato ni vezan na registrirano dejavnost družbe ter lahko v smislu zastopanja sklepa pravne posle tudi zunaj registrirane dejavnosti. Zato lahko tudi, v kolikor izpolnjuje zakonske pogoje, v okviru svojih zakonskih pooblastil zastopa tudi družbo pred sodiščem. (Prelič, 2012)

Zakonska ureditev prokure je povsem tradicionalna. Prokura je z zakonom določeno pooblastilo za zastopanje, ki ga ni mogoče omejiti na statuten način. Prokura je torej oblika zastopanja, katere obseg pooblastil določa zakon. (Bratina et al., 2011) Tako predstavlja prokurist poslovnega pooblaščenca družbe, njegova pooblastila so neomejena, razen glede odsvojitve ali obremenitve nepremičnin, za kar mora dobiti posebno pooblastilo. Prokurist ni organ odločanja niti organ vodenja v družbi, temveč le opravlja funkcijo zastopanja družbe do tretjih oseb. Za razliko od ostalih pooblaščenecv prokurist ne potrebuje posebnih pooblastil z natančno opredelitvijo posla, ker je obseg pooblastila določen z zakonom.

Zakonsko določeni obseg pooblastil za zastopanje je prav tako tradicionalen, saj po ZGD-1 prokura upravičuje prokurista za vsa pravna dejanja, ki spadajo v pravno sposobnost družbe, razen za odsvajanje in obremenjevanje nepremičnin. Za slednje mora biti prokurist posebej pooblaščen, sicer tovrstnih poslov nima pravice opravljati za družbo, katere prokurist je. S tem pooblastilom pa na prokurista ni preneseno odločanje znotraj družbe, saj za to prokurist nima pooblastila. Lahko pa se nanj prenese pooblastilo tudi za tovrstna opravila, vendar takšna pooblastila načeloma povzročajo prekrivanje pooblastil v internem razmerju do podjetja.

Obstaja pa tudi možnost, da prokurist zastopa družbo skupaj z enim ali več zakonitimi zastopniki. Tako obstajajo različne možnosti in kombinacije zastopanja, zato se tudi poslovodje lahko omeji na zastopanje s prokuristom. V zadnjem primeru gre za t. i. nepravo skupno zastopanje družbe, skladno s katerim lahko družbo zastopa direktor družbe le skupaj s prokuristom. ZGD-1 tega sicer ne ureja, vendarle pa praksa nepravo skupno zastopstvo očitno dopušča in registrska sodišča nepravo skupno zastopstvo tudi redno vpisujejo v sodni register. Pri takšnem omejevanju posloводства je treba biti pazljiv predvsem na to, da se izogne napaki, ki je v slovenski praksi pogosta. Ni malo primerov, ko ima družba izključno enega poslovodjo in enega prokurista, pri čemer je določeno nepravo skupno zastopstvo (se pravi, da je poslovodja vezan na zastopanje skupaj s prokuristom oziroma prokuristi). Ta situacija je namreč v popolnem nasprotju z izhodiščem, da mora imeti družba v vsakem trenutku zakonitega zastopnika (ali zastopnike) (poslovodstvo), ki je (ali so) družbo sposoben (ali sposobni) samostojno zastopati. Glede na dejstvo, da prokurist ni zakoniti zastopnik družbe, to namreč vodi do položaja, v katerem družba nima zakonitega zastopnika, ki bi bil družbo sposoben zastopati sam. Zato se v primeru, ko ima družba samo enega poslovodjo, tega ne sme omejiti na zastopanje skupaj s prokuristom, kar je tudi enotno stališče v sorodni nemški ureditvi. (Fleischer & Goethe, 2019; Hüffer & Koch, 2021) Gre namreč za možnost, ki olajšuje zastopanje družbe in ne za njeno omejevanje. Velja absolutna prepoved »pravice do veta« prokurista. (Fleischer & Goethe, 2019; Hüffer & Koch, 2021)

Tako je povsem enotna slovenska (ter sorodne nemške in avstrijske teorije in prakse), da je ureditev zastopanja, v kateri edini poslovodja družbe to zastopa le skupaj s prokuristom, evidentno nezakonita. (Tako tudi sodna praksa: glej odločitev Višjega sodišča v Ljubljani v zadevi opr. št. IV Cpg 1579/2015 z dne 23. 12. 2015.). Takšna ureditev (tudi če izhaja iz določbe družbene pogodbe) ne bi imela nikakršne veljave in bi bilo treba šteti, da edini poslovodja družbe le-to zastopa sam. Korporacijsko pravo namreč jasno ločuje med zastopanjem družbe in poslovođenjem. Nosilec obeh funkcij je izključno poslovodstvo družbe. (Prelič, 2012) ZGD-1 oboje tudi jasno ločuje. Obe funkciji sta pri poslovođenjih neločljivo povezani, kar pa ne velja za prokurista, ki ni organ družbe, temveč zgolj njen pooblaščenec, ki je lahko pooblaščen največ za zastopanje družbe. Funkcija prokurista ne sme in ne more biti vodenje poslov družbe, ki jo je treba strogo ločevati od zastopanja družbe. (Schmidt & Ebke, 2021)

Ker poslovodja v d. o. o. na lastno odgovornost vodi posle družbe in jo zastopa (1. odstavek 515. člena ZGD-1), bi omejitev edinega poslovodje bodisi pri zastopanju bodisi pri poslovođenju družbe zgolj skupaj s prokuristom poslovodjo spravilo v preveliko odvisnost od prokurista, ki je pooblaščenec družbe in ne njen organ (gl. odločitev Višjega sodišča v Ljubljani v zadevi opr. št. IV Cpg 1579/2015 z dne 23. 12. 2015).

Vodenje poslov pa ne bi bilo združljivo s funkcijo prokurista že z odgovornostnega vidika, saj je prokurist vezan na skrbnost dobrega gospodarstvenika skladno s 768. členom Obligacijskega zakonika, pri čemer za člane organov vodenja in nadzora zahteva skrbnost vestnega in poštenega gospodarstvenika (263 ZGD-1). Prokurist torej nima poslovnih upravičenj in zato tudi ni odgovoren za poslovanje družbe (gl. odločitev Višjega sodišča v Ljubljani v zadevi opr. št. I Cpg 265/2016 z dne 19. 4. 2017).

Osebi, ki ji je podeljena prokura v svojstvu prokure zato ni mogoče podeliti poslovnih pooblastil, kot bi bilo npr. dajanje soglasij k odločitvam posloводства. Nemška praksa že nasploh problematizira širitev pooblastil prokurista na organizacijske dejavnosti znotraj družbe, ki ne štejejo med zastopanje družbe, temveč v razmerja znotraj družbe. Absolutno zavrača generalno pooblastilo za takšna ravnanja in le izjemoma na »case by case« podlagi dopušča možnost, da se prokurista pooblasti za opravljanje notranjeorganizacijskih nalog izključno pod pogojem, da te še vedno predstavljajo zastopanje družbe in ne posegajo v poslovanje. (Schmidt & Ebke, 2021) Pri tem je treba upoštevati, da ne gre za omejevanje pooblastil poslovdje, temveč zgolj za širitev funkcije prokurista.

Namen prokure je torej poenostavitev zastopanja družbe in nikakor ne omejitev posloводства pri poslovanju. Takšna struktura, kot izhaja iz vprašanja, bi bila torej povsem v nasprotju z namenom instituta prokure ter neodvisnostjo in samostojnostjo posloводства ter kot takšna nezakonita. ZGD-1 sicer pozna dopustne načine omejevanja posloводства pri sprejemanju poslovnih odločitev, vendar imenovanje prokurista ni med njimi. Sicer bi bilo dopustno, da ima prokurist še dodatne zadolžitve, vendar ne v funkciji prokurista družbe, ampak bi te funkcije morale izhajati iz nekega drugega pravnega razmerja (npr. družbenik družbe). (Fleischer & Goethe, 2019)

Sklep

Ureditev upravljanja družbe, kjer bi se omejevalo poslovanje s prokuristom torej predstavlja nezakonito ureditev in ne bi bilo skladno z veljavno zakonodajo in posledično tudi ne z dobro prakso korporativnega upravljanja (predvsem tudi družb s kapitalsko naložbo države). Zato je mogoče strnjeno ugotoviti, da:

- v primeru, ko ima družba samo enega poslovdjo, tega ne sme omejiti na zastopanje skupaj s prokuristom, kar je tudi enotno stališče v sorodni nemški ureditvi; gre namreč za možnost, ki olajšuje zastopanje družbe in ne za njeno omejevanje; velja absolutna prepoved »pravice do veta« prokurista;
- jasno izhaja iz enotne slovenske ter sorodne nemške in avstrijske teorije in prakse, da je ureditev zastopanja, v kateri edini poslovdja družbe to zastopa le skupaj s prokuristom, evidentno nezakonita; takšna določba družbene pogodbe ne bi imela nikakršne veljave in bi bilo treba šteti, da edini poslovdja družbe to zastopa sam;

- korporacijsko pravo jasno ločuje med zastopanjem družbe in poslovodenjem; nosilec obeh funkcij je izključno poslovodstvo družbe, kar ZGD-1 tudi jasno ločuje; obe funkciji sta pri poslovodjih neločljivo povezani, kar pa ne velja za prokurista, ki ni organ družbe temveč zgolj njen pooblaščenec, ki je lahko pooblaščen največ za zastopanje družbe;
- osebi, ki ji je podeljena prokura, v svojstvu prokure ni mogoče podeliti poslovodnih pooblastil, kot bi bilo npr. dajanje soglasij k odločitvam poslovodstva; nemška praksa že nasploh problematizira širitev pooblastil prokurista na organizacijske dejavnosti znotraj družbe, ki ne štejejo med zastopanje družbe, temveč v razmerja znotraj družbe; absolutno zavrača generalno pooblastilo za takšna ravnanja in le izjemoma na »case by case« podlagi dopušča možnost, da se prokurista pooblasti za opravljanje notranjeorganizacijskih nalog izključno pod pogojem, da te še vedno predstavljajo zastopanje družbe in ne posegajo v poslovodenje; pri tem je treba upoštevati, da ne gre za omejevanje pooblastil poslovodje, temveč zgolj za širitev funkcije prokurista;
- je namen prokure poenostavitev zastopanja družbe in nikakor ne omejitev poslovodstva pri poslovodenju; takšna struktura, kot izhaja iz vprašanja, bi bila torej povsem v nasprotju z namenom instituta prokure ter neodvisnostjo in samostojnostjo poslovodstva ter kot takšna nezakonita; ZGD-1 pozna dopustne načine omejevanja poslovodstva pri sprejemanju poslovodnih odločitev in imenovanje prokurista ni med njimi; sicer bi bilo dopustno, da ima prokurist še dodatne zadolžitve, vendar ne v funkciji prokurista družbe, ampak bi te funkcije morale izhajati iz nekega drugega pravnega razmerja (npr. družbenik družbe).

Viri

Bratina, B., Jovanovič, D., Drnovšek, G., Radolič, B., & Bratina, M. (2008). *D.D. – delniška družba s komentarjem: Vzorci aktov za njeno delovanje*. Maribor: De Vesta.

Bratina, B., Jovanovič, D., Podgorelec, P., & Primec, A. (2011). *Pravo družb in gospodarsko pogodbeno pravo*. Maribor: De Vesta.

Fleischer, H., & Goethe, W. (2019). *Münchener Kommentar zum Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung – GmbHG*. München: C.H.Beck.

Hüffer, U., & Koch, J. (2021). *Aktiengesetz 15*. München: C.H.Beck.

Prelič, S. (2012). Pravni položaj prokurista. *Podjetje in delo*, 38(2), 417–425.

Schmidt, K., & Ebke, W. F. (2021). *Münchener Kommentar zum Handelsgesetzbuch*. München: C. H. Beck.

Sklep Višjega sodišča v Ljubljani v zadevi opr. št. I Cpg 265/2016 z dne 19. 4. 2017.

Sklep Višjega sodišča v Ljubljani v zadevi opr. št. IV Cpg 1579/2015 z dne 23. 12. 2015.

Stran 29

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). (2006). Uradni List RS, 42 s spremembami.

Zakon o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1). (2014). Uradni List RS, 25 s spremembami.

Zakon o trgovačkim društvima. (1993). Narodne Novine, 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12, 144/12, 68/13.

Urednik

Pred. mag. Dejan Romih

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

Tehnični urednik

Pred. mag. Dejan Romih

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

Uredniški odbor

Red. prof. dr. Žan Jan Oplotnik

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

Mag. Aleš Borko

Nova Kreditna banka Maribor, d. d.,
Maribor

Lektor

Mitja Brünec

Recenzenti

Izr. prof. dr. Klavdij Logožar

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

Lekt. Tatjana Koropec, prof.

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

**Lekt. mag. Barbara Majcenovič
Kline**

Univerza v Mariboru, Fakulteta za
zdravstvene vede

Red. prof. dr. Žan Jan Oplotnik

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

Izr. prof. dr. Peter Podgorelec

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

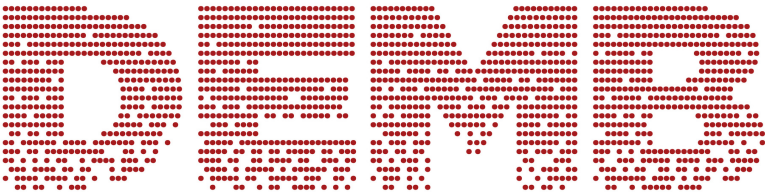
Izr. prof. dr. Andreja Primec

Univerza v Mariboru, Ekonomsko-
poslovna fakulteta

PREDLOG NOVEGA LOGOTIPA DRUŠTVA EKONOMISTOV MARIBOR

Namestnik predsednika Društva ekonomistov Maribor pred. mag. Dejan Romih je na 3. redni seji Izvršnega odbora društva predstavil predlog novega logotipa društva.

Vodstvo društva

DRUŠTVO EKONOMISTOV MARIBOR

VABILO ZA ODDAJO PRISPEVKA S PODROČJA EKONOMIJE ZA ČETRTO ŠTEVILKO GLASILA DRUŠTVA EKONOMISTOV MARIBOR

Spoštovani!

Vabimo vas, da oddate prispevek s področja ekonomije za četrto številko Glasila Društva ekonomistov Maribor, ki bo izšla oktobra 2021. Rok za oddajo prispevka je **5. september 2021**. Prispevek pošljite na uredništvo glasila (dejan.romih@demb.si). Pri pisanju upoštevajte slog APA (<https://apastyle.apa.org/>).

Lep pozdrav

Uredništvo glasila

ZAHVALA RDEČEGA KRIŽA SLOVENIJE – OBMOČNEGA ZDRUŽENJA MARIBOR ZA DONACIJO DRUŠTVA EKONOMISTOV MARIBOR

Predsednik Rdečega križa Slovenije (RKS) – Območnega združenja Maribor **prim. doc. dr. Jernej Završnik, dr. med., spec.**, se je Društvu ekonomistov Maribor zahvalil za donacijo za energetska obnova prostorov RKS – Območnega združenja Maribor, Ulica Pariške komune 13, 2000 Maribor.

Vodstvo društva

ZAHVALA ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE MARIBOR ZA DONACIJO DRUŠTVA EKONOMISTOV MARIBOR

Predsednica Zveze prijateljev Mladine Maribor **ga. Nina Babič** se je Društvu ekonomistov Maribor zahvalila za donacijo za programa Mladi za napredek Maribora in Omogočimo sanje.

Vodstvo društva

GLASILO DRUŠTVA EKONOMISTOV MARIBOR

Julij 2021, letnik 1, številka 3

ISSN 2738-6554

Izdajatelj

DRUŠTVO EKONOMISTOV MARIBOR
Razlagova ul. 14, 2000 Maribor
Davčna št.: 39368971
Matična št.: 5148014000
IBAN: SI56 0451 5000 0509 661
Telefon: (02) 22 90 231

Glasilo izide štirikrat letno (januarja, aprila, julija, oktobra).

© Društvo ekonomistov Maribor
Besedilo © Avtorji 2021
To delo je licencirano z licenco Creative Commons Priznanje avtorstva-
Nekomercialno-Deljenje pod enakimi pogoji
4.0 Mednarodna (CC BY-NC-SA 4.0)
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>